

تاریخ: ۲۰۱۴/۰۹/۰۴

ناشر و نویسنده: پوهندوی آصف بهاند

لنډی او د لنډیو د ثبتولو ستونزه

اومه برخه

(په مخکتاب کې د لنډیو یوه نوی څپه)

په I Love you | دې نه پوهیږم
 ما ته په سپینه پښتو وایه یار دې یمه
 کور ته د تگ امید مې نه شته
 راباندې کوټې د هجرت درانه بارونه
 کیري باداره رارسپړه
 غني سېلاب دی را روان ما درنه ورینه

لنډی په هر ډول حالاتو کې خپل فعالیت ته دوام ورکوي، غلې نه پاتې کیږي او د ژوند له څپو سره اوږه په اوږه مخ پر وړاندې ځي. د لنډیو همدا متحرک خاصیت دی چې لنډی نه مري او د تل له پاره د عیني ژوندانه پېښې انځوروي او داسې یې په خپله لمن کې رانغاړي چې لوستونکي اوریدونکي ورته حک حیران او گوته په غاښ پاتې کیږي.

ټولنه ده، خلک دي، ورځنی ژوند دی او له هغو سره لنډی په هسکه غاړه، جگ غږ خپل کار کوي او ورځني مسائل په خپله لمن کې رانغاړي. اوس اوس د آزادۍ، بیان او ټولنیز پرمختګ فعالان او پلویان په دې باور دي چې ټولنیزې شبکې کولای شي چې په خلکو کې د اطلاعاتو او مالوماتو د خپرولو په وجه، په پرمختګ او ویبښتیا کې لوی رول ولوبوي، خو دا هم باید په یاد ولرو چې کله کله د دې ټولنیزو شبکو د کارولو له لارې داسې هم کیدای شي چې د ناسمو او غیر واقعي مالوماتو په خپرولو سره عامه ذهنیت تخریب او په ناسمو لارو سیخ کړای شي، په تیره بیا په افغانانو کې.

رښتیا ته په پام سره باید وویل شي چې مخکتاب ښه شی دی، خو افغانان یې داسې کاروي چې د ښو پر ځای بد ډیر په کې سر را اوچتوي، مسولیت او پته نه په کې ښکارېږي، له همدې کبله هر څوک هر څه وایي، په زړه کې ور تیرېږي چې: څه څوک دي نه پېژني هر څه چې کوي کوه یې، هر څه چې وایي اولیکي یې، خپله خوښه دي ده او ... خو په دې بې مسولیته بازار کې کله کله ښه شیان هم لکه ما غونډې سرگردان خریدار ته په لاس ورځي.

څه موده وړاندې مې د مخکتاب د بندار د یوه بنداري په پانه کې په څو لنډیو سترګې خوږې شوي چې د سوال ځواب په بڼه راوړل شوي وي، سمدلاسه مې کاپي کړې او زړه کې مې غوټه کړه چې پر دې لنډیو باندې به یو جلا مقاله لیکم. اوس مې همدغه مقاله (شپږمه برخه) دغو لنډیو ته جلا کړه.

دلته د دې خبرې یادول اړین گڼم چې دا لنډی چې د سوال ځواب په بڼه راوړل شوي دي، نیغ په نیغه له ساسیونو، سیاست او په وطن کې له روانو حالاتو سره تړلي دي او د ټاکنو د یوه لوري په پلوي او د بل لوري پر ضد دي، زه یې په ښکاره وایم چې زه د ټاکنو د هیڅ لوري د قوت او ضعف له پاره په دې حساس وخت کې دا کار نه کوم، بلکې د یوه عیني واقعیت په ډول هغه څه چې په لنډیو کې انځور شوي دي، زه هغه را اخلم، هغه هم یوازې د دې له پاره چې دغه لنډی تیري او هیري نه شي.

دغه لنډی ما د عبدالهادي هادي د مخکتاب په پانه کې د ۲۰۱۴ کال د اگست په اتمه ولیدي. ښایي د ډیرو ورته پام شوی هم نه وي. دا لنډی د سوال ځواب په ډول راوړل شوي دي، دا یې د هادي صاحب له پانې نه بشپړ متن دی: «دا دی هم په کې وي:

د مقاومیتانو، مجاهدینو او خاص ډول عبودګګ وکیل بالتوکیل اصیل مجاهد، الحاج جان مامد خان کیري په کابل کې دی. وایي عبودګګ چې ورسره مخ شو، نو له اوښکو په ډکو سترګو یې ورته وویل چې:

کیري باداره رارسپړه

غني سېلاب دی را روان ما درنه ورینه

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

کېږي وايي په قار ورته کړه چې:
رايي دي لږ، لايي دي ډېرې
بي شرمه سم شه گني خوله دي څيرومه
وايي عبدوگک کړنگ په ژړا شو او په ژرغوني غږ يي وويل چې:
ته د نوک خای دولت کي راکړه
سوک به بيا زه په بي شرميو خايومه
کيري ته وايي خندا ورغله او ورته کړه يي چې :
صبر کوه يو څه به درکرم
بي شرمه ستا دا ديوتې مي ژړويينه»

<https://www.facebook.com/abdulhadi.hadi?fref=nf>

کله چې ما دا لنډۍ ولوستي، ډيري راته جالبې شوې، هادي مي هم آنلاين کير کړ او سمدلاسه د «چت» په بندار کي ورسره کيناستم. په پيل کي مو پر يوه بله ډيره مهمه موضوع څه سوال ځواب وکړ، بيا مو د لنډيو مساله را ميدان ته کړه.

دا هم د لنډيو په باب زما او د هادي صاحب د هغي ورځي د «چت» د بندار بشپړ متن چې زه يي په امانتدارۍ سره پرته له لاسوهني تاسو درنو لوستونکو سره شريکوم:

« - د اوس له پاره به دا موضوع پر خای پريږدو، را به شم ستا نوبتونو ته:

دا ووايه چې دا لنډۍ دي چې د سوال ځواب په ډول ليکلي دي، د دي په باب مالومات راکړه . زه خو اوس د لنډيو په باب څيړنه کوم ، شپږ مقالې مي خپري شوي دي، اومه يي پر لاره ده . ستا په مکتتاب کي ددي لنډيو راتلل، ما ته يو نوی څپرکی پرانست، کيدای شي يوه مقاله پرې وليکم.

- ههههههه سلامونه استاده، مننه چی بزرگواري دی وکړه.

دا زما په مکتتاب کي لنډۍ تازه د خلکو له خوا جوړې شوې دي، البته که مو په ياد وي يو وخت دا خ د گ په حاکميت کي هم دي ته ورته، خو مصنوعي لنډۍ حتی د مستقلو ټولگو په نوم خپري شويدي (سرحدي لنډۍ) فکر کوم فاروق فردا ليکلي او که راتولي کړي وي، همدا شان دوه درې کاله دمخه تاسو سره نيږدي د محمدآجان غلجي په نوم يو چا د لنډيو يوه لويه مجموعه خپره کړه چې متاسفانه ټولي يي خپله ليکلي وي او دا له بدعته ډکه مجموعه يي شه ډيره خپره هم ده. نو دا زما پر مکتتاب خپري لنډۍ هم همداسي يو بدعت وگڼه هههههه

- د لنډيو په باب له دي لنډ مالومات نه مننه. د محمدآجان غلجي ټولگه ماسره شته، پر هغي مي د لنډيو د مقالو په لړ کي خبري هم کړي دي. د فاروق فردا د لنډيو ټولگه ما په کابل کي ليدلي وه چې په خپل نامه يي چاپ کړي وه، ما هماغه وخت ورته ويلي وو چې لنډۍ خو د خلکو گد مال دی، تا څنگه ځان پوري ترلي دي؟

د ده ځواب يوه نری مسکا وه او بس. اوس ځکه څه نه شم ورباندي ويلای، چې په واک کي مي نه شته.

زما هيله له تا دا ده چې که دي نوی لنډۍ له چا اوريدې او يا د لنډيو کومي ټولگي سره مخ کيدې، د هغو په باب مالومات له سره شريک کړه چې زه يي د لنډيو په باب په خپل کار کي ور گد کړم.

- په دواړو سترگو استاده.

- زه سترگي پر لار يم، مننه.

- انشاءالله»

د لنډيو په باب د تيرو بحثونو په تاييد سره بايد ووايم چې لنډۍ د ورځني ژوند د انعکاس هنداره ده. څه چې په ورځني ژوند کي تيريږي، په طبيعت کي پيښيږي، د انسانانو څارويو او طبيعت د نورو اجزاوو پر سر راځي يا د دوی په خپلمنځي اړيکو کي پيښيږي، په لنډيو کي خامخا را څرگنديږي. بنسټ، ضعف او قوت يي په ويونکو او د پيښو په انځورولو پوري اړه لري، چې کله د قوت په وجه د خلکو خولو او زړونو ته لار پيدا کوي او تل پاتي کيږي، يا د ضعف په وجه د خلکو له پامه لويږي.

هغه شمير لنډۍ چې يوه شخص پوري اړوند يوي نازکي پيښي (مثلا مينه) پوري اړه لري او يوه نازکه رشته انځوروي؛ د هستيدو وخت او خای معلومول يي گران بريښي. او يو شمير لنډۍ چې د يوي ټولني او يا کوم ټاکلي نظام په بڼه او بد پوري اړوند هست شوي يا رامنځ ته شوي وي، پيښي او کرکټرونه په کي مالوم وي، بيا يي د وخت او خای معلومول آسانه کار وي. لکه د جان کيري او عبدالله تر منځ د لنډيو له لاري پاسنی سوال ځواب.

د پاڼو شميره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنی د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په څير و لولی

زما هيله له ټولو قلموالو، د ټولنيزو شبکو له کاروونکو او د لنډۍ له مينه والو نه دا ده چې د لنډيو د ثبت او ټولولو په برخه کې پوره او په زړه سوی سره پام وکړي. که چيرې څوک له داسې سوال ځواب ډوله لنډيو سره مخ کيږي، يا کومه لنډۍ نوي په نظر ورځي، نو د مهربانۍ له مخې دې په لاندې آدرس کې له آصف بهاند سره شريکي کړي: asif_bahand@hotmail.com

چې له لازمو توزيرياتو او تبصرو سره يې د لنډيو د دې بحث يوه برخه وگرځوو او د انټرنټ په جال کې د لنډيو له ثبت او غنا سره مرسته وکړو او په دې ډول د لنډيو د بر باديديو او ورکيدو مخنيوی وکړو. د دې برخې د بنه پای له پاره مي دغه نوي لنډۍ برابري کړې دي، که چا ته کومه يوه تکراري وه، ما دې وښيي:

چې څه دې وکړه، بنه دې وکړه
نور مي پلو پر مخ را خپور کړه خوب راځينه

په جرمني ټوپک سوري شي
ورور مي ولاړ وو تا مي تاو کرل مروندونه

څوک به له ما نه شتمن نه وي
که خرڅيدلای په پيسو د يار غمونه

پريرده چې دوه سترگې څلور شي
يا به پيغور شي، يا به مينه پاتې شينه

پر زړه مي ځای د ټپو نه شته
پردی وطن دی، دا به څنگه رغومه

يو واري بيا کلي ته راشه
ځانگي غوتی دي چې خوله پرانيزي مينه

زموږ په خوا دې گذر نه شته
ځکه سپيره دي لاري، مځکې او باغونه

له هغې ورځې چې ته نه يې
پر ما انبار دي د گرد کلي پيغورونه

په هغې ورځ چې ږيري راغلي
پر وطن راغلل د وپرونو سيلاوونه

کور ته د تگ اميد مي نه شته
راباندې کوتي د هجرت درانه بارونه

په Love you | دې نه پوهيږم
ما ته په سپينه پښتو وايه يار دې يمه

آسمان ته گوره ستوري څو دي
دومره گيلي مي ياره ستا له لاسه دينه

د پاڼو شميره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

غمونو زړه راته ډک کړی
پردي دي خلک زه به چې ته تشومه

خبرې ډيرې پای بي نه شته
زه به په پای کې دغه تريخ جام گوتومه

کيري باداره رارسېره
غني سېلاب دی را روان ما درنه وړينه

رايي دي لږ، لاپي دي ډېرې
بي شرمه سم شه گني خوله دي څيرونه

ته د نوک ځای دولت کې راکړه
سوک به بيا زه په بي شرميو ځايومه

صبرکوه يو څه به درکړم
بي شرمه ستا دا ديوټي مي ژروينه

د اومي برخې پای

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې دليکنيزې بنې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ